

Heemkunde op zoek naar jongeren

door Tjeu van Ras

Het zijn soms voor de hand liggende suggesties, maar het gaat er vooral om er heel bewust aan te werken. Werk aan het werven van jongeren voor de heemkundekringen en erfgoedorganisaties. Organiseer niet alleen vóór jongeren, maar vooral mét jongeren, was een van de vele suggesties en tips.

De vier jongeren op de voorgrond met achter hen de deelnemers aan de bijeenkomst in Sprang-Capelle. (foto Tjeu van Ras)

Voorzitter Hans Brouwers van de Heemkundekring Uden beet op de middagbijeenkomst van de Raad van Aangeslotenen op 16 november in Sprang-Capelle de spits af. “Wat hebben we jongeren te bieden,” zo vroeg hij zich af. Samen met Joep Baltussen van de Historische Kring Land van Cuijk, Shannen Akkeren en Ine de Win van de Erfgoedbende en met Lenneke Willemstein van Erfgoed Jong informeerden zij de aanwezigen over wat jongeren beweegt, wat ze doen en vooral ook hoe ze in het leven staan. En over de vraag hoe heemkundeverenigingen kunnen proberen jongeren bij hun activiteiten te betrekken, niet alleen als lid van de club maar ook als vrijwilliger.

Op zoek naar mogelijkheden, mogelijke antwoorden en naar goede voorbeelden uit de praktijk probeerde het jonge gezelschap duidelijk te maken dat ‘omdenken’, het anders gaan denken, van belang is. Verjonging op velerlei terrein is nodig. In het activiteitenbeleid, het communicatiebeleid, bij de werving van vrijwilligers en bestuursleden en in het vrijwilligersbeleid. Over al deze onderwerpen vertelde het viertal in afwisselende samenstelling, waarbij Joep Baltussen als sprekend voorbeeld van een jongere als voorzitter van de Historische Kring Land van Cuijk bij de meeste onderwerpen vanuit zijn eigen praktijk extra duidelijkheid kon geven.

Activiteiten

Zou mijn (klein)kind overwegen om met ons mee te doen? Een van de eerste vragen over dat vernieuwende activiteitenbeleid. Er is veel concurrentie met andere hobby's. Om aandacht te trekken is een onderwerp als het Rijke Roomse leven niet aan jongeren besteed. Het moet écht interessant zijn voordat de jongere generaties komen. Interessant, leuk en toegankelijk. Een lezing van 20 minuten, een historische pubquiz, een historische fietstocht of historische gerechten proeven werden als voorbeeld genoemd.

Timing is van groot belang, dus niet onder werk- of schooltijd. En ook voor de hand liggend: is de activiteit bereikbaar met de fiets of het openbaar vervoer? Een andere mooie suggestie: doe het samen met een ander, om in beeld te komen en om kosten te delen. Zoals bijvoorbeeld met een sportclub in de kantine. ➤

Communicatie

In vijf stappen naar een goed communicatiebeleid. De aanbevelingen: maak iemand verantwoordelijk, ga na wat je al doet, maak een communicatieplan, denk na over de uitvoering en ga het doen! Vanzelfsprekend zijn het de social media, website, Facebook, Instagram en Tik Tok die jongeren gebruiken. Beschouw de eigen website als je online visitekaartje, zorg dat die actueel en aantrekkelijk is. En al even belangrijk: zorg dat er een mobiele versie is, want voor jongeren is de mobiele telefoon het belangrijkste. Hoe positiever je overkomt, hoe beter het werkt. Een term als 'heemkunde' is weinig aantrekkelijk voor de vindbaarheid. Noem de term geschiedenis, het spreekt meer aan. Andere tip: zet jongeren voor op de foto, kom met jongeren in het nieuws. De Historische Kring Land van Cuijk heeft op de site bewust geen 'nieuws'. Het is volgens Joep Baltussen niet te onderhouden.

Werving

Persoonlijk benaderen werkt het beste bij het werven van jonge vrijwilligers en bestuursleden. Treffend was daarbij de wijze waarop Joep Baltussen te werk is gegaan. Hij had als voorbeeld in zijn presentatie het facebookaccount van de Heemkundekring Zeeland gepakt. Waar bezoekers van dat account reageerden met een 'like' op onderwerpen die met heem of geschiedenis te maken hebben ondernam hij actie. Via datzelfde facebook stuurde hij een bericht om te laten weten dat hij het interessant vond dat hij of zij had gereageerd om vervolgens een suggestie te doen actief te worden, als vrijwilliger of als bestuurslid. Het leverde in zijn eigen woongebied altijd vriendelijke reacties op en het had resultaat.

◀ De presentie was in handen van, v.l.n.r. Hans Brouwers, Joep Baltussen, Ine de Win, Shannen Akkeren en Lenneke Willemstein. (foto Tjeu van Ras)

▲ Napraten en discussiëren aan de werktafels na de uitgebreide presentatie. (foto Tjeu van Ras)

Laagdrempelige activiteiten trekt jongeren en maakt de kans op aanmeldingen als vrijwilliger groter. Niet alleen iets doen vóór jongeren, maar mét jongeren. Jonge sprekers trekken vaak ook een jong publiek. En wat te denken van het bieden van een stageplaats of een werkervaringsplaats? Zo heb je zeker een jongere in huis. Of organiseer jongerendagen, vorm een jongeren werkgroep. Jongeren als vrijwilligers aan elkaar koppelen biedt ook kansen, omdat het dan niet op één persoon aankomt.

Werktafels

Aan werktafels schoven de jonge inleiders aan om met de vertegenwoordigers van de erfgoedorganisaties verder te praten, vragen te beantwoorden en vooral ook ervaringen uit te wisselen. De vele suggesties hoeven niet een één keer opgevolgde te worden. Belangrijk advies: maak een lijst van maatregelen. Met welke van de tips wil je aan de slag de komende vijf jaar? Zet deze in je visieplan. Elk jaar kun je een aantal maatregelen uitkiezen om uit te voeren. Je hoeft niet meteen bergen te verzetten. In kleine stappen kun je je doel bereiken. ■

De presentatie over Verjonging in de heemkunde én de vele tips die op een rij zijn gezet, zijn te lezen op de website van Brabants Heem. zie: www.brabantsheem.nl/verjonging